

Vai blogerim nodotā prece apliekama ar nodokļiem?

Dace Everte, ZAB "Sorainen", vecākā nodokļu menedžere

<https://ifinances.lv/raksti/nodokli/pievienotas-vertibas-nodoklis/vai-blogerim-nodota-prece-apliekama-ar-nodokliem/15453>

Sabiedrība, pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksātāja, ražo preces un reklāmas nolūkos bez atlīdzības nodod tās blogeriem un sabiedrībā zināmiem cilvēkiem, kuri par tām ievieto atsauksmes savos sociālajos tīklos. Nodotā prece tiek novērtēta atbilstoši pašizmaksai un norakstīta kā sabiedrības reklāmas izdevumi, jo tā tiek popularizēta saražotā prece. Vai uz šāda veida preces nodošanu var attiecināt Pievienotās vērtības nodokļa likuma (PVN likums) 7.panta 1.daļu, vai tomēr jāaprēķina un jāmaksā PVN? Vai veidojas arī citi nodokļa riski?

Atbild Dace Everte

Lasītāja minētā PVN likuma 7.panta 1.daļa paredz, ka par preču piegādi par atlīdzību neuzskata saimnieciskās darbības vajadzībām paredzēto preču izmantošanu paraugu vai mazas vērtības dāvanu veidā. Par mazas vērtības dāvanu tiek uzskatīts dāvinājums līdz 15 eiro (viena gada laikā), savukārt preču paraugs PVN normatīvajos aktos nav definēts.

Preču parauga jēdziena piemērošanu skaidrojusi Eiropas Savienības Tiesa (EST) lietas C-581/08 "EMI Group Ltd" spriedumā. EST ieskatā, lai piemērotu Padomes Sestās direktīvas 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem, 5.panta 6.punktu (šobrīd – direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (PVN direktīva) 16.punkts), jāizvērtē, vai attiecīgo preču izplatīšana atbilst būtiskam raksturojumam, kas ir kopīgs visiem paraugiem, un īpašie apstākļi, kādos nodokļa maksātājs preces izplata.

EST secināja, ka paraugs PVN direktīvas izpratnē ir preces piemērs, kura mērķis ir veicināt šīs preces pārdošanu un kas ļauj novērtēt šīs preces raksturojumu un īpašības, gala patērētājam esot tikai tādā gadījumā, ja tā ir raksturīga šādiem reklāmas pasākumiem.

Administratīvā procesa likums nosaka, ka valsts un pašvaldību iestādēm, pieņemot lēmumus, ir pienākums ņemt vērā EST judikatūru. Tādējādi, ņemot vērā šo EST spriedumu, jāsecina, ka blogeriem nodotās preces atbilst šajā EST spriedumā ietvertajai parauga definīcijai, tātad preču

nodošana blogeriem nav jāapliek ar PVN. Tomēr, ņemot vērā, ka Latvijas normatīvajos aktos šāds skaidrojums nav ietverts, iesaku sabiedrībai lūgt Valsts ieņēmumu dienestam (VID) sniegt skaidrojumu rakstiskas konsultācijas vai uzziņas veidā.

Ja priekšnodoklis ir pilnībā atskaitāms, arī uzņēmumu ienākuma nodokli (UIN) par šīm precēm nav jāaprēķina un jāmaksā, tomēr jāvērtē arī ierobežojumi šo preču vērtībai. Vairāk par to, kā noteikt ar saimniecisko darbību nesaistītus izdevumus, var lasīt Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma (UIN likums) [8.pantā](#).

Atbild VID

Izdevumi, kas sabiedrībai rodas, popularizējot savu produkciju un nododot to bez maksas citām personām ar mērķi reklamēt un veicināt pieprasījumu pēc šīs produkcijas, ir uzskatāmi par sabiedrības reklāmas izdevumiem Reklāmas likuma [1.panta](#) izpratnē.

Ar PVN apliekamie darījumi saskaņā ar PVN likuma [5.panta](#) 1.daļu ir šādi saimnieciskās darbības ietvaros iekšzemē veikti darījumi:

- preču piegāde (tajā skaitā preču piegāde Eiropas Savienības (ES) teritorijā un preču eksports) par atlīdzību;
- pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;
- preču iegāde ES teritorijā par atlīdzību.

Ņemot vērā minēto, darījumam, kas pēc ekonomiskā satura un būtības nav uzskatāms par preču piegādi par atlīdzību, [PVN likuma](#) normas nav piemērojamas.

Sabiedrībai (preču ražotājam) nav jāaprēķina PVN par precēm, kas tiek nodotas citām personām reklāmas nolūkos bez atlīdzības un tiek izmantotas sabiedrības saimnieciskās darbības nodrošināšanai, tādējādi šādas preču piegādes nav jāuzrāda PVN deklarācijā, kā arī par to piegādi nav jāizraksta PVN rēķins.

Ja preces iegādātas un pakalpojumi saņemti ar PVN apliekamu darījumu nodrošināšanai vai tādu citās valstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar PVN, ja tie tiktu veikti iekšzemē, saskaņā ar PVN likuma [92.panta](#) 1.daļas 1.punktu priekšnodoklis ir no citiem reģistrētiem PVN maksātājiem saņemtajos PVN rēķinos norādītās PVN summas par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.17 “Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai” [157.punktu](#) reģistrēts PVN maksātājs kā priekšnodokli var atskaitīt arī PVN, kas norādīts PVN rēķinā par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem savas administratīvās darbības (piemēram, par darbavietas aprīkojumu, dzeramā ūdens iegādi) un reklāmas pasākumu nodrošināšanai.

Tādējādi sabiedrībai par citām personām bez atlīdzības nodotajām precēm reklāmas nolūkos atskaitītā priekšnodokļa korekcija nav jāveic.

Reklāmas izdevumi nav ar UIN apliekams objekts.